

Stripovska reprezentacija jeze, žalosti, strahu in gnusa med prejemniki zlate hruške med letoma 2016 in 2024

DOI: 10.4312/Obdobja.44.395-403

Eva Ule, Ljubljana; evica.ule@gmail.com

Svit Skobir Lampič, Ljubljana; svit.skobir.lampic@gmail.com

Prispevek preučuje reprezentacije osnovnih negativnih čustev (jeze, žalosti, strahu in gnusa) v otroških stripih, ki so med letoma 2016 in 2024 prejeli priznanje zlata hruška. Kvantitativna analiza obsega preučevanje vizualnih in besednih izrazov teh čustev ter prikaže njihovo pogostnost, način izražanja in konkretne primere. Na podlagi rezultatov in teoretičnih izhodišč literarne empatije v diskusiji razpravlja o tem, katera osnovna negativna čustva se pojavljajo najpogosteje, s katerimi verbalno-vizualnimi sredstvi se izražajo in zakaj.

otroški strip, zlata hruška, osnovna negativna čustva, literarna empatija

This article focuses on the representation of the basic negative emotions (anger, sadness, fear, and disgust) in children's comics that have received the Ljubljana City Library's Golden Pear award between 2016 and 2024. The quantitative analysis examines the visual and verbal expressions of these emotions and highlights their frequency, modes of expression, and specific examples. Based on the findings and the theoretical framework of literary empathy, the discussion considers which of the basic negative emotions appears most frequently, which verbal-visual means they are expressed through, and why.

children's comics, Golden Pear award, basic negative emotions, literary empathy

1 Uvod

Prispevek se osredotoča na kvantitativno analizo reprezentacij osnovnih negativnih čustev (jeze, žalosti, strahu in gnusa) v otroških stripih. Namen je sistematično preučiti vizualne in besedne izraze teh čustvenih stanj, pri čemer so analizirani njihova pogostnost, načini simbolike ter konkretni primeri njihove upodobitve. Prispevek tako želi prispevati k poglobljenemu razumevanju vloge otroških stripov kot medija, skozi katerega se oblikujejo in prenašajo kompleksni vzorci čustvenih odzivov.

2 Teoretična izhodišča

2.1 Literarna empatija

Raziskave literarne empatije se ukvarjajo z vprašanjem, kako se znotraj in zaradi literarnih tekstov zgodi *občutenje* z ali *razmišljanje* z likom, pri čemer zajemajo dve vprašanji: kako avtorji predstavijo empatične izkušnje in kako jih izzovejo, spodbujajo ali preprečijo v bralcu (Hammond, Kim 2014: 1). Med najpomembnejšimi prispevki

Alojzija Zupan Sosič (ur.): *Čustva in slovenska književnost*.
Ljubljana: Založba Univerze v Ljubljani, 2025 (zbirka Obdobja, 44)
ISSN: 1408-211X, e-ISSN: 2784-7152
ISBN 978-961-297-712-2, 978-961-297-709-2 (PDF)

k tej problematiki je delo Suzanne Keen, ki v skladu z Burkovim mnenjem poudarja čustveni vidik empatije in etično predpostavko, po kateri naj bi literatura prispevala k oblikovanju moralnega čuta in družbene odgovornosti (Hammond, Kim 2014: 10; Burke idr. 2016: 12).

Kljub uveljavitvi branja otroške literature kot osnovnega sredstva za razvoj empatije se empirične študije o povezavi med branjem in empatijo večinoma usmerjajo na odrasle bralce. Raziskave, ki bi se poglobljale v reprezentacijo čustev v otroških stripih, so redke. Ena od izjem je študija Bonotija in sodelavcev (2024), ki je pokazala, da predšolski otroci, stari med štiri in šest let, od četrtega leta dalje prepoznajo čustva na sličicah iz stripa *Asterix* in jih utemeljijo, pri čemer starejši otroci učinkoviteje identificirajo prikazane čustvene izraze kot mlajši. Izpostavljajo, da pomembno vlogo pri tem igrajo konvencionalne in stereotipne reprezentacije čustev, ki so prisotne v stripovskem jeziku (Bonoti idr. 2024: 7–8).

2.2 Čustva

Osnovna čustva so univerzalna, prirojena čustvena stanja. Paul Ekman (1992: 175–176) je identificiral šest osnovnih čustev: srečo, žalost, jezo, presenečenje, strah in gnus. Omenjena čustva imajo značilne fiziološke, kognitivne in vedenjske komponente ter so evolucijsko pomembna za preživetje. Teorija osnovnih čustev predpostavlja, da ta čustva izhajajo iz evolucijsko starih delov možganov in imajo specifične nevronske vzorce. Tako so osnovna čustva osnovni gradniki človeške čustvene izkušnje in so ključna za preživetje in prilagoditev (Celeghin idr. 2017: 2–3), zanje pa je najbolj značilno obrazno izražanje (Pezdirc Bartol 2024: 132). Podobno Scott McCloud v stripovskem jeziku prepoznava šest osnovnih in kulturno univerzalnih čustev, ki jih definira že Ekman. Za analizo v pričujočem prispevku sva izbrala negativna čustva: jezo, žalost, strah in gnus, saj se najmočneje izražajo, najhitreje jih zaznavamo in na nas pustijo najmočnejši vtis (Baumeister idr. 2001: 354–355).

Negativna čustva imajo lahko pomembne vplive na psihološko in socialno delovanje otrok. Čustva, kot so žalost, jeza in strah, lahko vplivajo na otrokovo vedenje, kognitivne procese in odnose z drugimi. Ross Thompson (1991: 135) poudarja, da so »negativna čustva pomembna za razvoj čustvene regulacije, saj otrokom omogočajo, da se naučijo obvladovati in izražati svoja čustva na socialno sprejemljive načine«. Ta čustva otroke spodbujajo, da razvijejo veščine, ki so ključne za socialno interakcijo in čustveno inteligenco.

Podobno vzgojno vlogo pa ima lahko tudi branje literature. »Naši možgani se namreč odzovejo na podobe v slikanicah, kot bi bile resnične, saj so evolucijsko tako naučeni« (Pezdirc Bartol 2024: 134), s pomočjo literarnih likov, ki se soočajo s težkimi situacijami, pa bralci spoznavajo različne načine obvladovanja čustev in konfliktov. Meghan Marie Hammond (2014: 8) navaja, da »Pinker, podobno kot Nussbaum, sklepa, da branje literature bralce uči prepoznavanja in sočutja do drugih ljudi, zato postanejo prijaznejši do drugih oz. izkazujejo 'prosocialno vedenje'«. Prek literature in posrednega izkustva čustev se torej širi posameznikova zmožnost prepoznavanja, razumevanja

lastnih čustev in čustev drugih, posledično pa tudi razvija sposobnost za reševanje problemov in prilagajanje socialnim normam (Mar idr. 2009; Burke 2016).

2.3 Strip

Scott McCloud (2011: 9) strip definira kot »[n]egibne slikovne in druge podobe, sopostavljene v namensko zaporedje, namenjene podajanju informacij ali vzburjanju estetskih občutkov pri gledalcih«, Will Eisner (2008: 1) pa kot umetnost zaporedja. Zaradi sekvenčnega načina pripovedi je v marsičem podoben filmu (Sitar 2007: 7), dolgo pa se ga je oklepal negativen predznak, ki izvira iz asociacije na t. i. *comic strip* oz. *komične trakove* ali *smešne pasice* (Sitar 2007: 10). Ker gre za vizualno-besedno pripoved v posebnem semantičnem in sekvenčnem razmerju, branje stripa zahteva poznavanje določenih naratoloških konvencij ter prepoznavanje vizualnih signalov in simbolov, zaradi česar je pritegnil tudi pozornost raziskovalcev na področju nevroznosti in psihologije (Štesl 2023: 18–19).

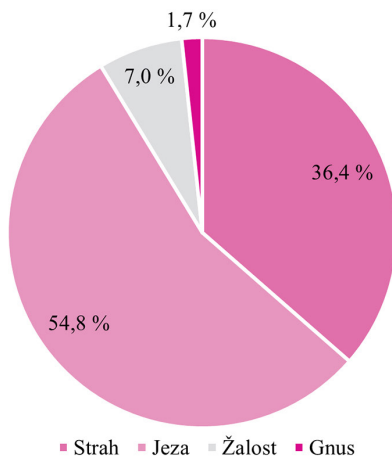
Čustva se v stripih lahko izražajo tako z besedo kot s podobo. Najbolj jasno je, če sta pomena podobe in besede v sozvočju. Nekoliko bolj pa se branje zaplete, če bi denimo lik v verbalnem jeziku izrekel, da je srečen, vizualni znaki pa bi nakazovali nasprotno, denimo če je drža lika utesnjena, anksiozna, mimika pa skremžena. Izraz likov lahko dopolnjujejo tudi drugi vizualni znaki, kot so stripovski simboli, barve, onomatopeje, nadpone, sprememba pisave in oblikovanost govornega oblčka. Prav multimodalnost besedil, kot so stripi in slikanice, pa zaradi svoje kompleksnosti pripovedi še dodatno spodbuja možgansko dejavnost (Pezdirč Bartol 2024: 134–135).

3 Metodologija

Obravnavala sva slovenske otroške stripe, ki so med letoma 2016 in 2024 prejeli priznanje zlata hruška. Kot znak kakovosti se je to priznanje zdelo primeren kriterij za izbor del, saj je bila s tem zagotovljena njihova vsebinska in estetska dovršenost. Če je posamezni avtor priznanje prejel večkrat, sva v analizo vključila zgolj eno njegovo delo, saj bi prepogosto ponavljanje posamezne poetike lahko vplivalo na povprečje pridobljenih rezultatov.

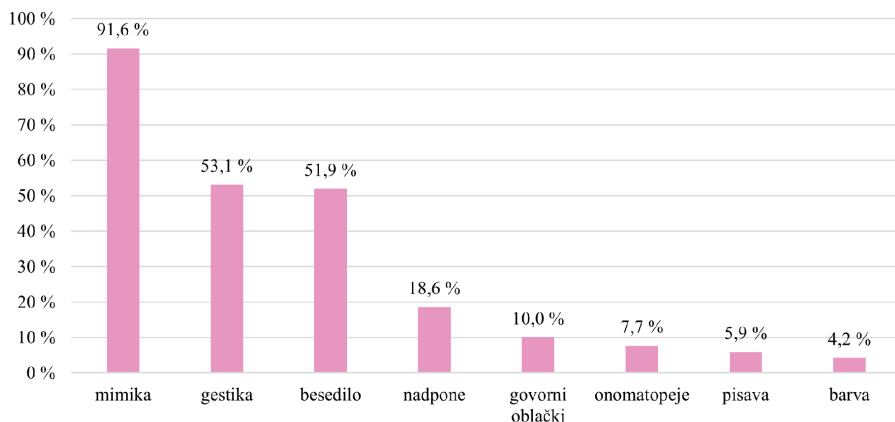
Med branjem strokovne literature nisva našla nobenega analitičnega modela, ki bi poleg pogostnosti negativnih čustev zbiral tudi podatke o vizualnih znakih za čustva in njihovih konkretnih primerih. Model sva zato oblikovala sama in analizirala 17 stripov. Med branjem del sva vsako upodobitev negativnega čustva, ki sva ga določila vsak zase, vnesla v tabelo. Za posamezen primer sva opredelila, za katero negativno čustvo gre, nato identificirala vizualne znake (mimika, gestika, besedilo, nadpone, onomatopeje, govorni oblček, pisava, barva) in nazadnje vnesla še primer konkretne rabe (npr. dvignjene roke, namrščene obrvi). Vse stripe sva brala oba avtorja prispevka in posledično pridobila dva nabora podatkov. Rezultati v naslednjem poglavju predstavljajo izračunano povprečje obeh naborov podatkov.

4 Rezultati

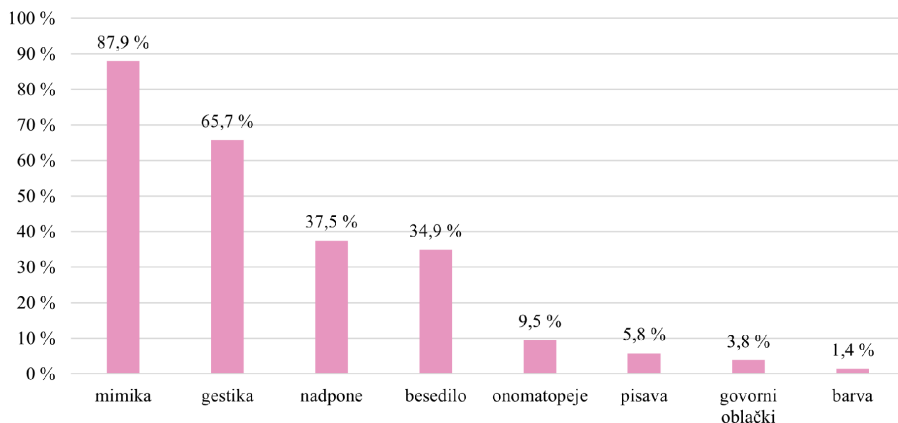
Graf 1: Pojavnost negativnih čustev.

Identificirala sva 476 primerov upodobitev negativnih čustev. Prvi niz odstotkov, ki je prikazan v Grafu 1, se nanaša na delež posameznega čustva, npr. jeze, glede na skupno število vseh zabeleženih upodobitev negativnih čustev v stripih. Drugi niz odstotkov v Grafih 2, 3, 4 in 5 predstavlja, v kolikšnem deležu primerov posameznega čustva je bil uporabljen določen vizualni znak (mimika, gestika itn.). Tretji niz se v besedilu navezuje na specifične izraze (obrvi, usta ipd.), predstavljeni so deleži pojavitve danega izraza znotraj vseh primerov določenega vizualnega znaka pri posameznem čustvu.

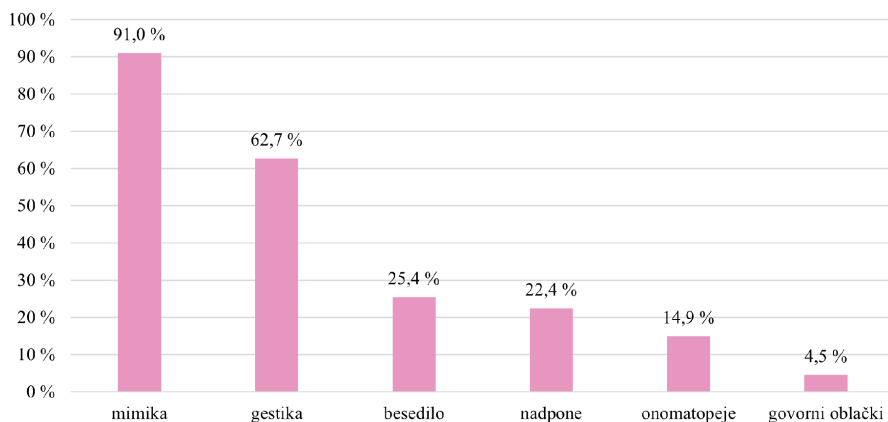
Graf 2: Načini upodobitve jeze v stripih (n = 261).

Najpogostejše upodobljeno čustvo je bila jeza. Specifični primeri, ki so navadno sestavljali upodobitev tega čustva, so bili namrščene obrvi (85,8 % primerov) in odprta usta likov (35,8 % primerov), stisnjene pesti (17,3 % primerov) in gestika rok (29,2 % primerov) ter vzdihljive povedi (51,9 % primerov).

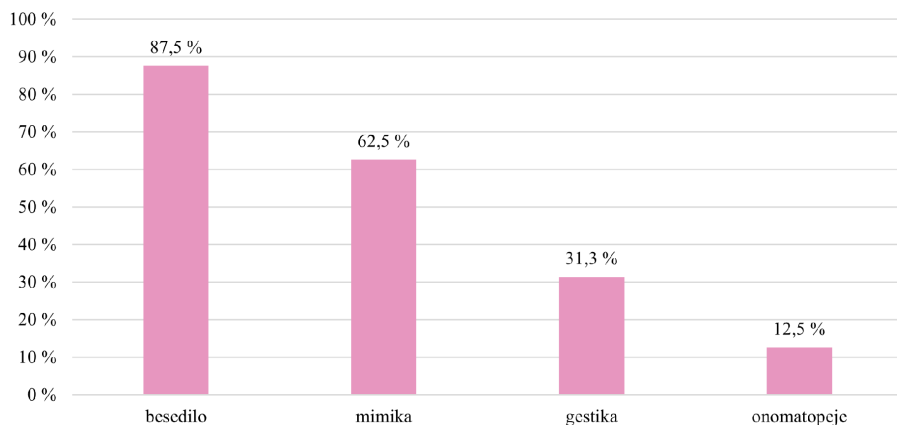
Graf 3: Načini upodobitve strahu v stripih (n ≈ 137,5).

Drugo najpogostejše upodobljeno čustvo je bilo strah. Specifični primeri, ki so najpogostejše sestavljali prikaz tega čustva, so bili razširjene oz. izbuljene oči (63,6 % primerov) ter v kriku odprta ali podobno oblikovana usta (68,5 % primerov). Pogosta je bila tudi upodobitev lika, ki beži (36,4 % primerov), in uporaba vzklikov, klicev na pomoč ter prestrašenih stavkov (34,9 % primerov).

Graf 4: Načini upodobitve žalosti v stripih (n ≈ 33,5).

Tretje najpogostejše upodobljeno čustvo, ki pa se je pojavilo presenetljivo redko, je bilo žalost. Specifični primeri znakov, ki so oblikovali upodobitev žalosti, so npr. solze (24,6 % primerov) in navzdol obrnjena usta (73,8 % primerov), sključena ali potrta drža lika (40,5 % primerov) ter besedno izražena žalost v oblakih (25,4 % primerov).

Graf 5: Načini upodobitve gnusa v stripih (n = 8).

Najmanjkrat pa je bil upodobljen gnus, ki se je pojavil le osemkrat. Specifični primeri upodobitve gnusa so pogosto uporabljali iztegnjeni jezik (25 % primerov), »skremžen obraz« in besedilo (87,5 % primerov), ki ponavadi komentira vonj ali odvratnost določenega predmeta oz. dejanja.

5 Diskusija

Raziskava jasno kaže, da so čustva v stripih navadno upodobljena z uporabo več različnih vizualnih znakov. To je povsem razumljivo, ker gre za dela, namenjena mlajšim bralcem. Z didaktičnega vidika je to pomembno, saj uporaba različnih vizualnih znakov omogoča lažje prepoznavanje specifičnega čustva, hkrati pa bralcu pokaže tudi različne načine, kako se lahko določeno čustvo izrazi. Prek tega se širi otrokovo razumevanje samega čustva, okoliščin in kontekstov, v katerih se čustvo lahko pojavi, pa tudi načinov izraza, ki določeno čustvo navadno spremljajo.

Da so lahko čustva jasno berljiva, avtorji v svoji vizualni govorici tudi pretiravajo, a zdi se, da kljub temu estetskemu posegu same upodobitve v svojem bistvu vedno slonijo na realnosti in njenih dejanskih izrazih čustev. Strip je s svojim verbalno-vizualnim jezikom odličen medij za ponazarjanje različnih čustev, s tem pa nudi prostor, da prek fiktivnih oseb in situacij spoznavamo in prepoznavamo čustva ter to znanje prenesemo v svoj vsakdan.

Pogosto čustva niso enoznačna, ampak so med seboj tudi povezana in se včasih kažejo v kompleksnejših, sestavljenih čustvih. Ali gre za strah ali morda za presenečenje? Gre za žalost ali za zaskrbljenost, ki meji na strah? Majhne nianse pogosto vodijo do različnih interpretacij, ki lahko določene znake posledično klasificirajo drugače. Zagotovo bi bilo zanimivo empirično raziskati, kako bi upodobitve teh čustev klasificiral mlajši bralec.

Čustva so se v stripih najpogosteje izražala z mimiko, kar po ugotovitvah Ekmana, ki je obraz izpostavil kot ključno izrazno sredstvo raznolikih čustev, ponovno reflektira našo realnost. Gre torej za ključni element prepoznavanja čustev in je zato v stripih tudi

občutno bolj zastopan. Poleg tega sta bila za neposredno izraženo čustvo zelo pogosto uporabljena tudi gestika in govorjeno besedilo. Ta dva vizualna znaka ključno vplivata na oblikovanje konteksta, situacij in reakcij na dogajanje. S tem oblikujeta jasnost določenih čustev, hkrati pa nakažeta okvirno okolje, v katerem se določeno čustvo navadno izraža.

Jeza, ki je bila upodobljena najpogosteje, je zelo pogosto, močno čustvo, ki ga je težko nadzorovati. Tega se naučimo šele s procesom socializacije, ki razjasni, v katerih situacijah je jezo primerno izražati, na kakšen način in v kakšnem obsegu. Jeza se je pojavila kot odziv na (objektivne in subjektivne) krivice, nepravilnost, nesporazum ali zahtevo, ki je lik ni bil pripravljen izpolniti. Zaradi intenzivnosti samega čustva ne preseneča, da je tudi vizualno upodobljena zelo jasno in pretirano. Poleg tega so pogosti izrazi jeze tudi rdeča barva obraza ali oči, nazobčan stripovski oblaček, velike tiskane črke, ki nas asociirajo na glasno govorjenje ali vpitje, in oblački dima, ki liku uhajajo skozi nos. Vsi navedeni izrazi so asociativno povezani z realnim doživljanjem jeze in so metaforični, zato so pogosto spremljevalci jasne mimike, gestike in besednega izraza, ne pa samostojni pokazatelji čustva.

Jezno mimiko in gestiko pogosto povezujemo tudi z likom antagonist, na katerega se protagonist odziva s strahom. Prav dihotomija jeza – strah pa kaže na narativno moč tega čustva. Konflikti so eno temeljnih vodil kakršnekoli pripovedi – trenje med liki, njihovimi željami in vrednotami pa se odraža v čustvenem odzivu. Postavlja se vprašanje, s kom se otroci ob branju poistovetijo, čigavo dejanje se jim zdi bolj moralno in ga posledično privzamejo kot zgleden model za lastno obnašanje. Situacije strahu tudi prikažejo, da je strah naraven odziv na nevarno ali težko situacijo, ki pa jo je mogoče premestiti.

Poleg tega zaradi redkosti upodobitve izstopa gnus. Čustvo je bilo vedno upodobljeno v kontekstu hrane ali nenavadnega vonja. Gre za povsem izkustveno doživljanje odpora, ko vidimo ali vohamo nekaj nevarnega, neprijetnega. Otroci začnejo gnus prepoznavati in imenovati šele pri tretjem ali četrtem letu in velja za čustvo, ki se ga je težje priučiti ter razumeti. Zato so vse upodobitve zelo preproste, pretirane in povezane z empiričnim izkustvom, ki je pogosto tudi verbalno izraženo (Bretherton 1982: 907). V analiziranih stripih se je gnus vedno izražal verbalno, besedno zavračanje vonja ali hrane pa sta spremljali mimika ali gestika, ki izražata odpor. Z vidika pripovedi je povsem smiselno, da je gnus upodobljen redkeje, saj ni velik pripovedni motivator, temveč zgolj vmesni motiv, ki je pogosto uporabljen za komični učinek. Podobno je socialno zaznamovana tudi žalost, ki je prav tako upodobljena redkeje. Gre za tišje, bolj introspektivno čustvo, ki je upodobljeno manj pretirano in ekspresivno, lahko zgolj z usti, zakrivljenimi navzdol.

6 Zaključek

Raziskava stripovske reprezentacije čustev jeze, žalosti, strahu in gnusa v otroških stripih, ki so med letoma 2016 in 2024 prejeli priznanje zlata hruška, je pokazala, da se v obravnavanih stripih najpogosteje pojavlja jeza, najredkeje pa gnus. Vsa čustva, ki sva

jih obravnavala, so se izražala tako verbalno kot vizualno, najpogosteje z mimiko in gestiko. Čeprav avtorji svoje upodobitve estetizirajo, še vedno odsevajo realne situacije in izraze čustev.

Strip je s svojim verbalno-vizualnim jezikom odličen medij za ponazarjanje različnih čustev, s tem pa nudi prostor, da prek fiktivnih oseb in situacij spoznavamo in prepoznavamo čustva. Zlasti pri otrocih, ki se še učijo prepoznavati, uravnavati in izražati čustva, lahko branje krepi razvoj čustvene inteligence in z zgledi spopadanja s posameznim čustvom spodbuja prosocialno vedenje. V nadaljnjih raziskavah reprezentacije čustev v stripih bi bilo smiselno izbrati izrazito interdisciplinarni pristop k raziskovanju stripovskega jezika (kognitivna psihologija, nevroznanost), kar sledi trendu raziskav, ki se ukvarjajo s povezavami med literaturo in empatijo.

Viri

- DEVETAK, Jurij, 2023: *Deva iz Devina in trije junaki: igrokaz po starih zgodbah*. Trst: Založništvo tržaškega tiska.
- ENGELSBERGER, Jure, 2023: *Smrt in čevljar*. Ljubljana: Forum Ljubljana.
- HANČIČ, Miha, OGRIZEK, Maša, 2023: *Luka iz bloka 2*. Dob pri Domžalah: Miš.
- KASTELIC, Maja, 2020: *Muren muzikant*. Ljubljana: Forum Ljubljana.
- KAŠTRUN, Dora, 2021: *Žabci*. Ljubljana: Zavod VigeVageKnjige.
- KOCIPER, Marko, MILČINSKI, Fran, 2020: *Butalci v stripu*. Ljubljana: Forum Ljubljana.
- KOČEVAR, Anka, 2023: *Zaspani Ánzili*. Ljubljana: Forum Ljubljana.
- KOMADINA, Tanja, ŠINKOVEC, Igor, 2017: *Zakaj se psi vohajo*. Ljubljana: Forum Ljubljana.
- KRANČAN, David, 2023: *Mala Mara*. Trst: Založništvo tržaškega tiska.
- LUNAČEK, Izar, 2021: *Lahko noč, sine: 7 pravljic v stripu*. Ljubljana: Zavod Stripolis.
- LUNAČEK, Izar, BENČEVIČ, Dora, 2021: *Dekle, ki se ni balo medvedov*. Ljubljana: Zavod Stripolis.
- MANČEK, Marjan, 2023: *O srajci srečnega človeka*. Ljubljana: Forum Ljubljana.
- MITREVSKI, Ivan, 2020: *Volkulja bela in čarobni gozd*. Kamnik: samozaložba.
- MUSTER, Miki, 2019: *Bosa noga, Na grmado*. Ljubljana: Buch: Zavod Strip art.
- RUS, Gašper, 2020: *Štirje godci*. Ljubljana: Forum Ljubljana.
- STEPANČIČ, Damijan, KOREN, Majda, 2022: *Na koncu rimske ceste*. Ljubljana: KUD Sodobnost International.
- ŠINKOVEC, Igor, 2020: *Lovska sreča*. Ljubljana: Forum Ljubljana.

Literatura

- AVSENIK NABERGOJ, Irena, 2011: *Literarne vrste in zvrsti: stari Izrael, grško-rimska antika in Evropa*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
- BAUMEISTER, Roy F., BRATSLAVSKY, Ellen, FINKENAUER, Catrin, VOHS, Kathleen D., 2001: Bad is Stronger Than Good. *Review of General Psychology* V/4. 323–370.
<https://doi.org/10.1037/1089-2680.5.4.323>
- BONOTI, Fotini, PAPADOPOULOU, Maria, LYTAKI, Panagiota, 2024: »It Is Dark, He Is Scared«: Young Children's Recognition of Emotions in Comics. *Journal of Visual Literacy* XLIII/1. 1–12.
<https://doi.org/10.1080/1051144X.2024.2313422>
- BRETHERTON, Inge, BEEGHLY, Marjorie, 1982: Talking about Internal States: The Acquisition of an Explicit Theory of Mind. *Developmental Psychology* XVIII/6. 906–921.
<https://doi.org/10.1037/0012-1649.18.6.906>

BURKE, Michael, KUZMIČOVÁ, Anežka, MANGEN, Anne, SCHILHAB, Theresa, 2016: Empathy

- at the Confluence of Neuroscience and Empirical Literary Studies. *Scientific Study of Literature* VI/1. <https://doi.org/10.1075/ssol.6.1.03bur>
- CELEGHIN, Alessia, DIANO, Matteo, BAGNIS, Arianna, VIOLA, Marco, TAMINETTO, Marco, 2017: Basic Emotions in Human Neuroscience: Neuroimaging and Beyond. *Frontiers in Psychology* 8. 1–13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.01432>
- EISNER, Will, 2008: *Comics and Sequential Art: Principles and Practices from the Legendary Cartoonist*. New York: W. W. Norton & Company.
- EKMAN, Paul, 1992: An Argument for Basic Emotions. *Cognition and Emotion* VI/3–4. 169–200. <https://doi.org/10.1080/02699939208411068>
- HAMMOND, Meghan Marie, SUE, Kim J., 2014: Introduction. Meghan Marie Hammond, Sue J. Kim (ur.): *Rethinking Empathy through Literature*. Oxford: Routledge. 1–16.
- KUCIRKOVA, Natalia, 2019: How Could Children's Storybooks Promote Empathy? A Conceptual Framework Based on Developmental Psychology and Literary Theory. *Frontiers in Psychology* X. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00121>
- MAR, Raymond A., OATLEY, Keith, PETERSON, Jordan B., 2009: Exploring the Link between Reading Fiction and Empathy: Ruling out Individual Differences and Examining Outcomes. *Communications* XXXIV/4. 407–428. <https://doi.org/10.1515/COMM.2009.025>
- MCCLLOUD, Scott, 2011: *Kako nastane strip: pripovedne skrivnosti stripa, mange in risanega romana*. Prevedla Maša Peče. Ljubljana: Društvo za oživljanje zgodbe 2 koluta, Društvo za širjenje filmske kulture KINO!.
- PEZDIRC BARTOL, Mateja, 2024: Izražanje čustva žalosti v sodobnih slikanicah. *Primerjalna književnost* XLVII/1. 131–144. <https://doi.org/10.3986/pkn.v47.i1.08>
- SITAR, Iztok, 2007: *Zgodovina slovenskega stripa: 1927–2007*. Ljubljana: UMco.
- THOMPSON, Ross A., 1991: Emotional Regulation and Emotional Development. *Educational Psychology Review* III/2. 125–143.